HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

(א) הרואה ממאי דומיא דנדה מה נדה דקחזיא אף נכרית דקא חזיא (א) אמר רב ששת כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתא דתניא תולה בנכרית רבי מאיר אומר בנכרית הראויה לראות ואפילו ר"מ לא קאמר אלא בראויה לראות אבל רואה לא איצטריך אמר רבא ותסברא ר"מ לחומרא רבי מאיר לקולא דתניא אינה תולה בנכרית רבי מאיר אומר תולה ואלא קשיא הך תריץ הכי והיא שרואה ר' מאיר אומר בראויה לראות ואף ע"פ שאינה רואה ת"ר תולה בשומרת יום כנגד יום בשני שלה ובסופרת שבעה שלא טבלה לפיכך היא מתוקנת וחברתה מקולקלת דברי רשב"ג רבי אומר (ב) אינה תולה לפיכך שתיהן מקולקלות (ג) ושוין שתולה בשומרת יום כנגד יום בראשון שלה וביושבת על דם טוהר ובבתולה שדמיה טהורין לפיכך דרשב"ג למה לי משום דרבי לפיכך דרבי למה לי מהו דתימא ההיא דאשתכח כתם גבה תתקלקל אידך לא תתקלקל קמשמע לן אמר רב חסדא טמא וטהור שהלכו בשני שבילין אחד טהור ואחד טמא באנו למחלוקת רבי ורשב"ג מתקיף לה רב אדא עד כאן לא קאמר רבי התם אלא דתרווייהו כי הדדי נינהו הכא מאי נפקא לן מינה ורב חסדא סוף סוף איהי טבילה בעיא איתמר א"ר יוסי בר' חנינא (ד) טמא וטהור ואפילו טהור ותלוי שהלכו בשני שבילין אחד טמא ואחד טהור תולה טמא בתלוי וטהור בטהור לדברי הכל בעא מיניה ר' יוחנן מרבי יהודה בר ליואי מהו לתלות כתם בכתם אליבא דרבי לא תבעי לך השתא ומה התם דקא חזיא מגופה אמרת אינה תולה הכא דמעלמא קא אתי לא כל שכן כי תבעי לך אליבא דרשב"ג התם הוא דקא חזיא מגופה תליא הכא דמעלמא קאתי לא תליא או דלמא לא שנא (ה) א"ל אין תולין מה טעם (ו) לפי שאין תולין איתיביה אין תולין כתם בכתם השאילה חלוקה לנכרית או ליושבת על הכתם הרי זו תולה בה הא גופה קשיא רישא אמרת אין תולין סיפא אמרת תולין הא לא קשיא הא רבי והא רשב"ג איכא דאמרי הא והא רבי הא בראשון שלה הא בשני שלה רב אשי אמר הא והא רשב"ג ולא קשיא

כאן

הרואה. שגדולה היא וידעינן בה דכבר ראתה: ראויה לראות. שהגיעו ימי הנעורים: ותסברא רבי מאיר לחומרא הוא. דתימא דלתנא קמא אפילו אינה ראויה ותשמע מינה דלתרווייהו לא בעינן שראתה כבר והא תניא דרבי מאיר לקולא מכלל דלת"ק לא סגי בראויה לראות עד שתהא רואה ממש: ופרכינן אלא קשיא הך. קמייתא דמשמע דר' מאיר לחומרא: תריץ הכי כו'. וברייתא דקתני אינה תולה בנכרית לת"ק הכי קאמר אינה תולה בנכרית הראויה לראות אלא אם כן רואה ר' מאיר אומר תולה ותרוייהו מתניתא חדא מילתא אמרי ורב דאמר כתנא קמא דתרוייהו: בשני שלה. אם השאילתה לשומרת יום בשני שלה תולה בה ואף על גב דלא הוחזקה רואה היום כיון דמעיינה פתוח תולה בה ואע"ג דמקלקלה לה פורתא דצריכה לשמור יום המחרת כיון דטמאה השתא: ובסופרת ז'. נקיים אחר זיבה ואף ע"פ שמקלקלה הרבה שסתרה כל ימי ספירתה וצריכה לספור ז' נקיים הואיל ועכשיו טמאה תולה בה: וחברתה מקולקלת. שומרת יום צריכה עוד לשמור שלישי בשביל כתם זה ואם סופרת היא סותרת כל שלפניה: רבי אומר אינה תולה. הואיל ומקלקלה לה מאי חזית דמקלקלת להך טפי מהך: ושוין שתולה בשומרת יום כנגד יום בראשון שלה. דלא מקלקלה מידי: וביושבת על דם טוהר ובבתולה שדמיה טהורין. דלא מקלקלה לה מידי שאין לה כתם כדאמרי' בפ' קמא (דף י:) זו שירפה מצוי ותלינן כתמה בדם בתולים: לפיכך דרבן שמעון למה לי. כיון דתנא תולה בה פשיטא דהיא מתוקנת וזו מקולקלת: שהלכו בשני שבילין. ולא ידענא הי להאי על והי להאי על: באנו למחלוקת. לרבן שמעון (א) דאמר תולין כתם בשומרת יום הכא נמי תולין שביל טמא באדם טמא וטהור בטהור ולרבי שניהם טמאים: עד כאן לא אמר רבי. (ג) דשניה טמאה: אלא משום דכי הדדי נינהו. שתיהן היו בחזקת טהרה (ב) השומרת יום בשני שלה ראויה לטבול כל שעה שתרצה כיון שספרה שעה אחת הילכך אין כאן טומאה שתוכל לתלות בה יותר מזאת לפיכך שתיהן טמאות אבל הכא דטמא הוא מאי נפקא ליה מינה אי תלית ביה הילכך אפילו לרבי תלינן: ורב חסדא אמר סוף סוף. הך שומרת יום טבילה היא בעיא הילכך טמאה הואי ואפילו הכי קאמר רבי לא תלינן בה: איתמר נמי. כרב אדא דאמר אפילו לרבי תלינן שביל טמא בטמא. וכמדומה לי דלא גרס נמי: טמא וטהור. או אפילו טהור ותלוי שהלכו כו' תולה טהור את שביל טמא בתלוי: לדברי הכל. ואפילו לרבי וכדאמרינן דהתם הוא דכי הדדי נינהו אבל הכא דתלוי טמא מספק וטהור טהור גמור תולין טומאה בתלוי: כתם בכתם. השאילה חלוקה לבעלת הכתם ואח"כ לבשתה היא מהו שתתלה בראשונה להיות היא טהורה: שומרת יום חזאי אתמול מגופה: לא תניא. ושתיהן טמאות: לפי שאין תולין. דמעלמא אתי לה טומאת כתם קמא ולא בחזקת רואה היא: בשני שלה. אינה תולה דמקלקלה לה שמארכת ימי טומאת כתמה יום אחד אבל ביום ראשון שלבשה חלוק זה ביום ראשון (לכתמה הראשון) תולה דלא מקלקלה לה מידי:

כאן

(ד) תולה בשומרת יום כנגד יום. מספקא ליה להר"י אם טמא קל כגון סופרת מקלת או הכל ולא טבלה תולה בלא ספרה כלל בין בנדה בין בטמא מת ושבילי דשמעתין לא איירי אלא בטהור וטמא: (לעיל) יושבת מה לי אמר ר"ש. מדלא קאמר ר"מ ור' שמעון מטמאים ליכא למפשט דלרבי יוחנן מטהר ר"מ בספק ספקא ומיהו מרישא ה"מ למפשט מדלא קאמר ר' מאיר ור"ש אומרים עומדת טמאה יושבת טהורה אלא דעדיפא מייתי מברייתא: טמא וטהור שהלכו בשני שבילין. הך טמא לא איירי בטמא שספר והזה אלא שלא טבל מדקאמר רב אדא התם כי הדדי נינהו הכא מאי נפקא ליה מינה משמע דלאו דומיא דפלוגתא לעיל הוא ובטמא שלא ספר כלל נמי לא איירי דאפילו רבי מודה דתולה כדאמר ושוין כו' ואמאי קאמר רב חסדא באנו למחלוקת אלא מיירי בטמא שספר קצת וס"ל לרב חסדא דלרבי אפי' בספרה קצת (ה) אינה תולה ורב אדא דקאמר מאי נפקא ליה מינה לא קרי הפסד כיון דלא סתר הכל והא דנקט סופרת ז' שלא טבלה לרבותא דרשב"ג נקטיה דאפ"ה תולה: באנו למחלוקת דרבי ורשב"ג. וא"ת ורב חסדא אמאי לא נקט מילתיה בזבה גופה ולימא זבה שספרה מקצתה באנו למחלוקת כו' וי"ל דניחא ליה לאשמועינן דאפי' בב' שבילין מטמא דאע"ג דהוי ספק טומאה ברה"ר וא"ת אם כן מה ענין כתמים לשבילין דאע"ג דבתרווייהו אתרע חזקת טהרה דידהו קצת מ"מ יש לטהר יותר בשבילין משום ספק טומאה ברה"ר וי"ל דגבי כתם נמי איכא למימר דלא אתרע חזקתה כלל דאיכא למתלי בחברתה כמו בשוק של טבחים ואפ"ה לרבי אינה תולה משום דמ"ש זו מזו כיון ששניהם טהורין שספרה כבר ז' ימים הכי נמי מאי חזית דתלינן בטמא שספר מקצת טפי מבטהור גמור ואע"ג דאית ליה חזקה דטהרה מיחזי כי חוכא ואטלולא דמהאי טעמא מטמינן ב' טהורין שהלכו בשני שבילין ובאו לשאול בבת אחת דטהורין מדינא ומטמינא להו כי היכי דלא ליהוי כי חוכא ואע"ג דלא דמי דהתם אי מטהרין לתרוייהו הוי חוכא דאי אפשר להיות ששניהם טהורין אבל הכא אפשר דטהור הלך בטהור מ"מ הוי חוכא דאמאי תלינן טפי בטמא מבטהור כדאמר לעיל גבי נשים וא"ת מ"ש משני קופות דאמרינן חולין לתוך חולין נפלו וי"ל דהתם אינו מפסיד לחברתה בתלייתו כלום והכא נמי אפילו רבי מודה שתולה בנדה גמורה שלא טבלה כלל: מהו לתלות כתם בכתם. אומר הר"י דליכא למימר דבעי לתלות בסופרת שבעה שלא טבלה אבל בראשון פשיטא ליה דתולה דאם כן מאי קאמר לקמן מ"מ קשיא הא איכא לשנויי (ו) בין לרבי בין לרשב"ג בראשון שלה איירי ברייתא ועוד דאליבא דרבי נמי ה"ל למבעי בראשון שלה כיון דלא חזיא מגופה אלא אפי' בראשון שלה מבעי ליה ופשיט ליה דאין תולין אפי' לרשב"ג אלא לחזיא מגופה והשתא לכולהו שינויי קשה לר' יהודה בר ליואי והא דקמשני הא והא רבי הא בראשון שלה והא בשני שלה הש"ס הוא דקמהדר לשנויי בכל ענין שיכול לתרץ ולא בשיטתיה דר"י דהא קאמר אליבא דרבי לא תבעי לך ואוקימנא בעיא שלו אפילו בראשון שלה וקאמר כיון דהיכא דמגופה חזיא לא תלינן בשני שלה לרבי בכתם לא תלינן אפילו בראשון שלה:

כאן

מסורת הש"ס

(א) [יבמות כד: וש"נ], (ב) [פי' קבלה היא כך לבני אדם. ערוך ערך לפי א'], (ג) נ"א דשתיהן טמאות, (ד) עי' במל"מ בפ"ט הלכ"ט מהלכות איסורי ביאה, (ה) גי' מהר"מ אינה תולה והא דנקט כו' דאפ"ה תולה ורב אדא כו' סתר הכל כצ"ל, (ו) עיין במשנה למלך פ"ט מהלכות א"ב הלכה כ"ט שכתב דהך שתי תיבות בין לרבי הם ט"ס ומפרש כוונת התוס' ע"ש,

◆

הגהות הב"ח

(א) ד"ה באנו למחלוקת כו' לרשב"ג דאמר: (ב) ד"ה אלא משום וכו' טהרה דשומרת:

◆

גליון הש"ס

גמ' לפיכך דרשב"ג. כעין זה לעיל ט ע"א ובב"מ כט ע"א: שם באנו למחלוקת רבי ורשב"ג. עי' פ"ז מ"ה דתרומות בר"ש: שם אין תולין מה טעם לפי שאין תולין. כעין זה שבת כא ע"א גיטין ס ע"א:

◆

תוס' הרא"ש

דתניא תולה בנכרית ר"מ אומר בראויה לראות. לפי מאי דס"ד השתא דר"מ לחומרא ולרבנן [לא] בעו (שלא) שתהא ראויה לראות. כתב רבינו מאיר דהוה מצי למימר ולטעמיך מאי איריא נכרית אפי' ישראלית נמי דכיון דלא הגיע זמנה לראות ולא ראתה כתמה טהור כדאמרינן לעיל דאפי' סדיניה מלוכלכין בדם אין חוששין לה וכיון דלא מקלקלא ליה תולה: בנכרית הרואה. פי' שראתה כבר אבל אין צ"ל שראתה עכשיו א"כ אפי' ישראלית נמי והא דקאמר דומיא דנדה מה נדה דקא חזיא לאו דומיא דנדה ממש אלא כמו נדה שראתה אף נכרית שכבר ראתה: טמא וטהור שהלכו בשני שבילין. האי טמא לאו שכבר ספר שבעה דא"כ היכי קאמר הכא רב אדא (בר אהבה) מאי נפקא ליה מינה נפקא ונפקא שהרי סותר כל מה שספר ולא איירי נמי בלא ספר כלל דא"כ היכי קאמר רב חסדא באנו למחלוקת ר' ורשב"ג הא תניא לעיל ושוין שתולה בשומרת יום ראשון שלה משום דלא מפסדא מידי אלא מיירי כשספר ג' או ד' ובהא פליגי דרב אדא ורב חסדא רב אדא סבר כיון שאינו סותר הכל לא קרי ליה הפסד ורב חסדא סבר אפי' סותר במקצת קרי ליה הפסד ותימה ומנא ליה לרב אדא דרב חסדא איירי בספר מקצת ולכך פריך ליה מאי נפקא ליה מינה דילמא דרב חסדא בשספר כל שבעה איירי וי"ל דא"כ מאי חידושא דרב חסדא היינו פלוגתייהו דלעיל. ותימה אמאי קאמר לעיל ספרה שבעה לרב חסדא וי"ל דלרבותא דרשב"ג נקטיה דא"ה תולה בה. ותימה ורב חסדא לימא מילתיה בזבה גופה שספרה מקצתה באנו למחלוקת רשב"ג ור' וי"ל דניחא ליה למימר בשני

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' כט ועי' במ"מ סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' מא:

ז ב מיי' שם הל' כט סמג שם טוי"ד שם:

ח ג מיי' שם הל' שם ועי' במ"מ ובכ"מ סמג שם טוש"ע יו"ד שם סעי' מב וע"ש:

ט ד מיי' פי"ט מהל' שאר אבות הטומאה הלכה ד:

י ה מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' כט סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' מב [וסעיף מג]:

◆

תוס' הרא"ש (המשך)

שבילין לרבותא דר' דמטמא אע"ג דהוי ספק טומאה ברה"ר מטמיא להו כיון דבאו לישאל בבת אחת ולא תלינן טהור בטהור וטמא בטמא. מיהו קשיא לרב אדא אמאי נקט לעיל דשוין שתולה בראשון ליתני חמישי וששי דהוי רבותא טפי [ובלא"ה] פי' זה נראה דוחק לר"מ דלכאורה משמע דאיירי דומיא דפלוגתייהו דלעיל דאי מיירי בע"א היה לו לפרש ופי' הוא דאיירי טמא במת בשביעי שלו קודם שטבל והוה דומיא דפלוגתייהו דלעיל וא"ה קאמר רב אדא בר אהבה דלא דמי לדלעיל [דהתם] תרויהו כי הדדי נינהו דסופרת בשביעי שלה חשובה כטהורה כיון שטהרתה תלוי בידה אימתי שתרצה תטבול ותטהר אבל הכא מאי נפקא ליה מינה כיון שאין טהרתו תלויה בידו שצריך אדם טהור להזות עליו חשוב הוא כטמא גמור דמי יימר דמזדקיק. ועוד דקדק מדלא קאמר הכא לאו כי הדדי נינהו אלא קאמר הכא מאי נפקא ליה מינה משמע שבא להוסיף ולומר אפי' אי הוו כי הדדי מאי נפקא ליה מינה לטמא שטהור תולה בו הרי ספק טומאה בר"ה הוא וטהור ולא מקלקלין ליה אלא אם באו שנים לישאל בבת אחת ואהא קאמר דתולה הטהור בטמא ולא נפקא ליה מינה כולי האי שהרי בקל יכול ליזהר שלא יבא לשאל בבת אחת הילכך אי מיתרמי ליה מילתא דבאו לישאל בבת אחת תלינן ביה: מהו לתלות כתם בכתם. לכאורה משמע דבעי כגון שספרה ג' או ד' דומיא דלעיל אבל בראשון לכ"ע תולה כיון דלא מפסדא מידי ואי אפשר לומר כן דא"כ לבעי בראשון שלה לרבי שמא אינה תולה משום דלא הוי מגופה. ותו אי פשיטא ליה דבראשון שלה תולה אמאי איתותב רב ליואי מברייתא דלקמן לישני הא בראשון הא בז'. הילכך נראה דאף בראשון מבעיא ליה והכ"ק אליבא דר' פשיטא כיון דלא חזיא מגופה דאינה תולה אף בראשון כיון דכי חזיא מגופה קאמר דאינה תולה בז'. ומיבעיא ליה אליבא דרשב"ג דקאמר דכי חזיא מגופה תליא אפי' בשביעי הכי נמי דמעלמא קאתי דילמא אף בראשון לא תליא:

א) נראה דל"ל הכי נמי הכא בכתם דמעלמא קאתי נמי תלינן או דלמא לא וכו'.